

ΕΡΕΥΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

Απρίλιος 2023

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Απρίλιο 2023, το οικονομικό κλίμα χειροτέρευσε, με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 2,8 μονάδες σε σύγκριση με τον Μάρτιο. Η μείωση του ΔΟΣ οφείλεται στην αποδυνάμωση του επιχειρηματικού κλίματος στους τομείς των υπηρεσιών και της μεταποίησης, αλλά και στην κάμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Η υποχώρηση του κλίματος στις υπηρεσίες προήλθε από πιο απαισιόδοξες εκτιμήσεις για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου. Το κλίμα στη μεταποίηση επιδεινώθηκε ελαφρώς ως αποτέλεσμα αρνητικότερων αξιολογήσεων της τρέχουσας κατάστασης. Στις κατασκευές, το κλίμα σημείωσε άνοδο λόγω ευνοϊκότερων αξιολογήσεων για τα επίπεδα των υπό εξέλιξη έργων, καθώς και λόγω πιο αισιόδοξων εκτιμήσεων για την απασχόληση στον κλάδο κατά το επόμενο τρίμηνο. Το κλίμα στο λιανικό εμπόριο ενδυναμώθηκε ελαφρώς λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης (πρόσφατες πωλήσεις, τρέχοντα αποθέματα), παρά τη μεγάλη προς τα κάτω αναθεώρηση των εκτιμήσεων για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου.

Το καταναλωτικό κλίμα τον Απρίλιο κατέγραψε σημαντική επιδείνωση. Οι καταναλωτές αναθεώρησαν προς τα κάτω τις προσδοκίες τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της χώρας γενικότερα. Επιπρόσθετα, οι προθέσεις των καταναλωτών αναφορικά με δαπάνες σε μεγάλες αγορές αποδυναμώθηκαν αρκετά τον Απρίλιο.

Ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας σημείωσε άνοδο τον Απρίλιο λόγω αύξησης της αβεβαιότητας στις υπηρεσίες. Αντίθετα, η αβεβαιότητα μειώθηκε στις κατασκευές και, σε μικρότερο βαθμό, στο λιανικό εμπόριο, ενώ παρέμεινε στα επίπεδα Μαρτίου στη μεταποίηση. Η αβεβαιότητα ανάμεσα στους καταναλωτές μειώθηκε για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, φτάνοντας στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων τριών ετών.

Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

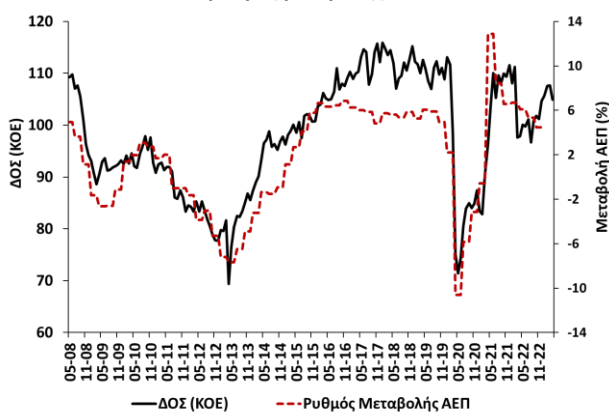
Co-funded by
the European Union

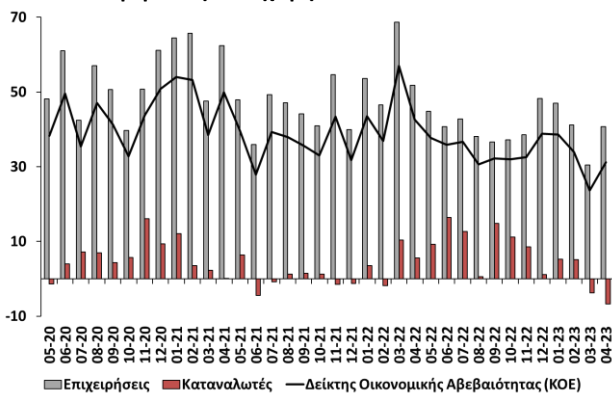
Τον Απρίλιο 2023, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο μειώθηκε κατά 2,8 μονάδες, σε σύγκριση με τον Μάρτιο (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Παρά την υποχώρηση, μετά από τέσσερις μήνες ανοδικής πορείας, ο ΔΟΣ συνεχίζει να βρίσκεται πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (100 μονάδες), υποδηλώνοντας ότι οι συνθήκες στην κυπριακή οικονομία παραμένουν ευνοϊκές, αν και διαφαίνεται αποδυνάμωση της δυναμικής. Η μείωση του ΔΟΣ τον Απρίλιο οφείλεται σε κάμψη του κλίματος στις υπηρεσίες, στη μεταποίηση, αλλά και ανάμεσα στους καταναλωτές.

Ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (Διάγραμμα 2, Πίνακας 1) σημείωσε άνοδο τον Απρίλιο λόγω αύξησης της αβεβαιότητας στις υπηρεσίες. Η αβεβαιότητα μειώθηκε στις κατασκευές και, σε μικρότερο βαθμό, στο λιανικό εμπόριο, ενώ παρέμεινε στα επίπεδα Μαρτίου στη μεταποίηση. Η αβεβαιότητα των καταναλωτών μειώθηκε για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, φτάνοντας στο χαμηλότερο σημείο των τελευταίων τριών ετών.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

Διάγραμμα 2: Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας (ΚΟΕ) και αβεβαιότητα επιχειρήσεων και καταναλωτών²

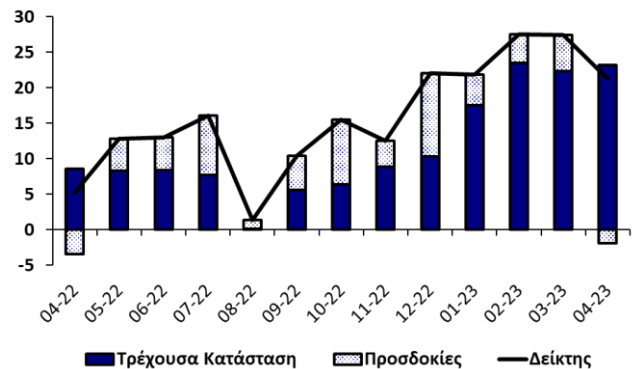

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).

² Για τις επιχειρήσεις παρουσιάζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος των απαντήσεων στους τέσσερις τομείς.

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε πτώση λόγω αποδυνάμωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1).

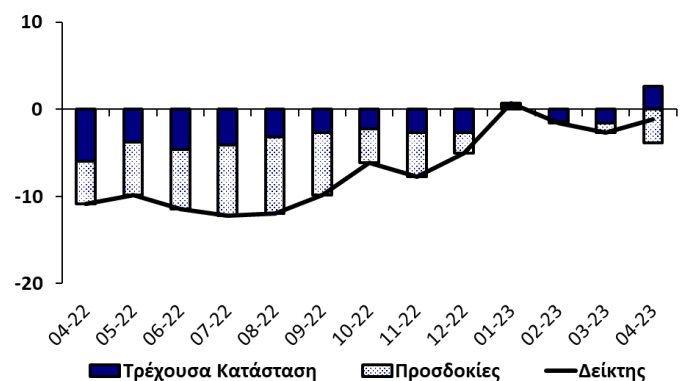
Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Τον Απρίλιο, οι επιχειρήσεις αξιολόγησαν θετικότερα την πρόσφατη οικονομική τους κατάσταση. Οι αξιολογήσεις για τον κύκλο εργασιών του τελευταίου τριμήνου παρέμειναν σταθερές στα επίπεδα Μαρτίου· ωστόσο, οι προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα κάτω. Οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το τελευταίο τρίμηνο παρουσίασαν σημαντική βελτίωση, ενώ οι εκτιμήσεις για την απασχόληση του επόμενου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα θετικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι προσδοκίες σχετικά με τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω.

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε μικρή άνοδο, λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

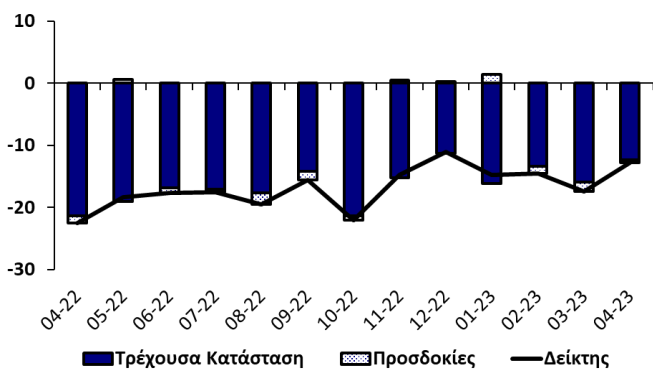

Τον Απρίλιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τις πρόσφατες πωλήσεις παρουσίασαν σημαντική βελτίωση και οι απαντήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων αποτύπωσαν καθοδικές τάσεις, ενισχύοντας το κλίμα. Αντίθετα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για το επόμενο τρίμηνο αναφορικά με τις πωλήσεις και τις παραγγελίες σε προμηθευτές αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω. Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων του

επόμενου τριμήνου παρέμειναν οριακά θετικές όπως και τον Μάρτιο. Τον Απρίλιο, οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης δεν παρουσίασαν μεταβολή από τα σχετικά υψηλά επίπεδα του περασμένου μήνα.

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα ενισχύθηκε λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1).

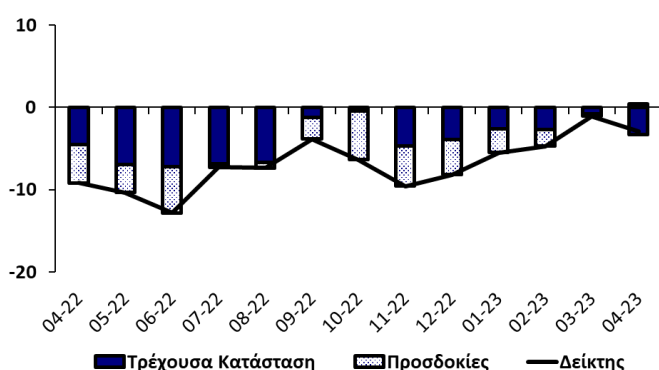
Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Συγκριτικά με τον Μάρτιο, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο, αλλά και για τα επίπεδα των υπό εξέλιξη έργων κατέγραψαν σημαντική βελτίωση. Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων κατά το επόμενο τρίμηνο, αν και βελτιώθηκαν, παρέμειναν οριακά αρνητικές. Τον Απρίλιο, οι επιχειρήσεις συνέχισαν την προς τα κάτω αναθεώρηση των προσδοκιών τους για τις τιμές πώλησης, φτάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 12 μηνών.

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα επιδεινώθηκε ελαφρώς λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

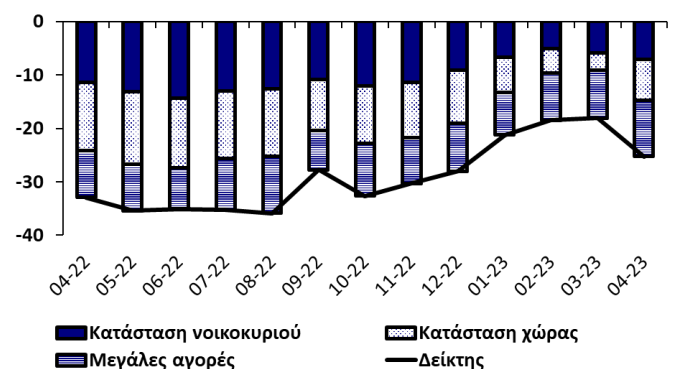

Τον Απρίλιο, οι αξιολογήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα αρνητικά επίπεδα Μαρτίου, ενώ οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν ανοδικές τάσεις, επιβαρύνοντας το κλίμα. Οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τα τρέχοντα επίπεδα των συνολικών παραγγελιών κυμάνθηκαν γύρω

στα αρνητικά επίπεδα των προηγούμενων τριών μηνών. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις για τα επίπεδα των παραγγελιών που προορίζονται για εξαγωγές επιδεινώθηκαν για τρίτο συνεχόμενο μήνα. Οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, συνεχίζοντας την ανοδική πορεία που ξεκίνησε από τον Νοέμβριο. Οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των εργαζομένων κυμάνθηκαν κοντά στις τιμές των προηγούμενων δύο μηνών. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, μετά από 10 μήνες καθοδικής πορείας.

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** υποχώρησε σημαντικά τον Απρίλιο (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Καταναλωτικού Κλίματος (συνεισφορά συνιστωσών)

Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους παρέμειναν στα αρνητικά επίπεδα του προηγούμενου μήνα, ενώ οι απαντήσεις τους για την πρόσφατη οικονομική κατάσταση της χώρας ήταν δυσμενέστερες σε σχέση με τον Μάρτιο. Οι καταναλωτές τον Απρίλιο αναθεώρησαν προς τα κάτω τις εκτιμήσεις τους για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της χώρας γενικότερα. Παράλληλα, τον Απρίλιο οι καταναλωτές παρουσιάστηκαν πιο απαισιόδοξοι συγκριτικά με τον Μάρτιο ως προς τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας.

Οι αντιλήψεις των καταναλωτών για την πορεία των τιμών τους τελευταίους 12 μήνες συνεχίζουν να αποτυπώνουν ανοδικές τάσεις παρά την οριακή υποχώρηση που καταγράφηκε τον προηγούμενο μήνα. Επιπλέον, τον Απρίλιο, οι καταναλωτές αναθεώρησαν προς τα πάνω τις εκτιμήσεις τους για τις τιμές των καταναλωτικών αγαθών κατά τους επόμενους μήνες.

Τον Απρίλιο, οι αξιολογήσεις των καταναλωτών σχετικά με το ενδεχόμενο πραγματοποίησης δαπανών για μεγάλες αγορές ήταν αρνητικότερες. Οι καταναλωτές τον Απρίλιο παρέμειναν περίπου το ίδιο επιφυλακτικοί όπως και τον Μάρτιο, ως προς το ενδεχόμενο αποταμίευσης κατά τους επόμενους μήνες.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Απρίλιο υποχώρησε κατά 2,8 μονάδες σε σχέση με τον Μάρτιο, λόγω επιδείνωσης του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες και στη μεταποίηση, καθώς και λόγω αποδυνάμωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Το κλίμα στους τομείς του λιανικού εμπορίου και των κατασκευών κατέγραψε μικρή βελτίωση. Τον Απρίλιο, ο Δείκτης Οικονομικής Αβεβαιότητας για την Κύπρο αυξήθηκε, λόγω ενίσχυσης της αβεβαιότητας ανάμεσα σε επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών. Οι προς τα πάνω αναθεωρήσεις στις προσδοκίες για την πορεία των τιμών στους τομείς των υπηρεσιών και της μεταποίησης καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές, ενδεχομένως να αντανακλούν προκλήσεις στην αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων.

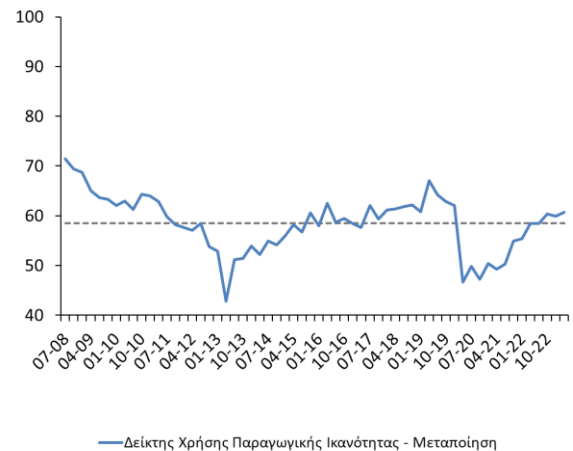
Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας³

Στα πλαίσια των Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας διεξάγεται σε τριμηνιαία βάση έρευνα για τη χρήση της παραγωγικής ικανότητας (capacity utilization) των επιχειρήσεων στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Οι συνεντεύξεις διεξάγονται τηλεφωνικά ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών, σε δείγμα το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Πιο κάτω παρουσιάζεται ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τους δύο τομείς, ο οποίος μετρά το τρέχον επίπεδο παραγωγής των επιχειρήσεων ως ποσοστό της μέγιστης παραγωγικής τους ικανότητας, όπου το 100% δηλώνει πλήρη χρήση της παραγωγικής ικανότητας. Ο Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας παρέχει ενδείξεις για την εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας. Αν, για παράδειγμα, η ζήτηση στην αγορά αυξάνεται, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας τείνει να αυξάνεται, ενώ το αντίθετο συμβαίνει όταν η ζήτηση στην αγορά μειώνεται.

Η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στη μεταποίηση για την περίοδο Ιουλίου 2008 – Απριλίου 2023 παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 8. Η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στον μέσο όρο του Δείκτη της περιόδου αυτής. Τον Απρίλιο 2023, ο βαθμός χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στη μεταποίηση παρουσίασε οριακή αύξηση φτάνοντας στο 61% από το 60% που είχε καταγραφεί στην έρευνα Ιανουαρίου. Ο Δείκτης, φαίνεται να ακολουθεί ανοδική πορεία από τον Ιούλιο 2021, ενώ από τον Οκτώβριο 2022 βρίσκεται ελαφρώς πιο πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (59%),

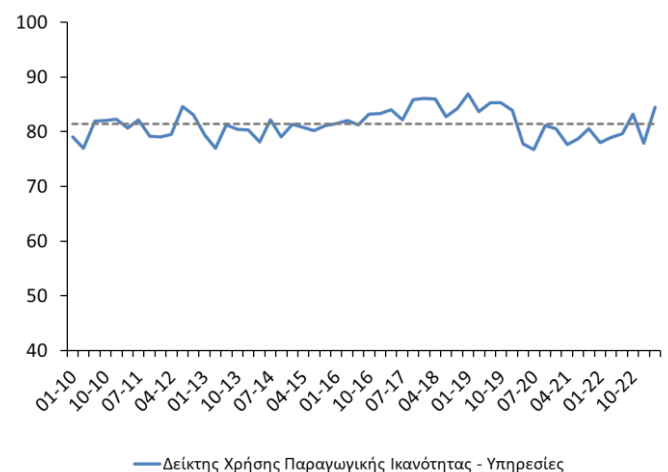
αποτυπώνοντας σταδιακή ανάκαμψη στη ζήτηση των προϊόντων του τομέα.

Διάγραμμα 8: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Μεταποίηση

Στο Διάγραμμα 9 παρουσιάζεται η πορεία του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για τον τομέα των υπηρεσιών. Η διακεκομμένη γραμμή αποτυπώνει τον μέσο όρο της περιόδου Ιανουαρίου 2010 – Απριλίου 2023.⁴ Τον Απρίλιο 2023, το συνολικό ποσοστό χρήσης της παραγωγικής ικανότητας στις υπηρεσίες κατέγραψε αύξηση φτάνοντας στο 84% από το 78% που είχε καταγραφεί στην έρευνα Ιανουαρίου 2023. Ο δείκτης, τον Απρίλιο, ξεπέρασε τον μακροχρόνιο μέσο όρο του (81%), αντανακλώντας συνθήκες αυξημένης ζήτησης στον τομέα.

Διάγραμμα 9: Δείκτης Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Υπηρεσίες (Σύνολο)

Στο Διάγραμμα 10 παρουσιάζεται ο κυλιόμενος μέσος όρος (τεσσάρων τριμήνων) του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας για υποτομείς των υπηρεσιών, καθώς και για το σύνολο του τομέα, για σκοπούς σύγκρισης.

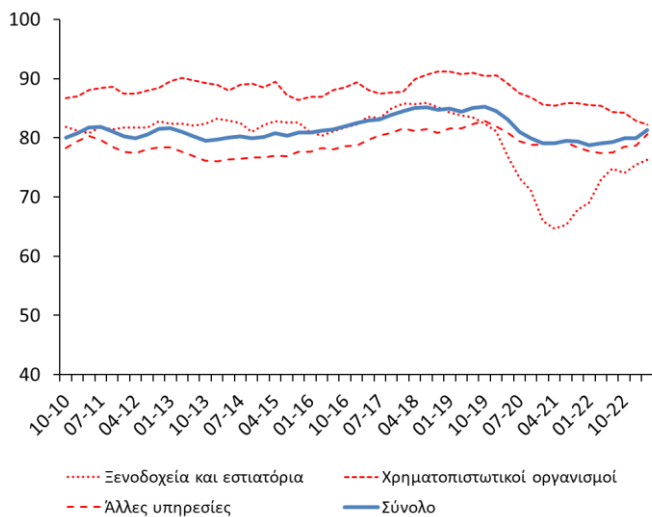
³ Ο Δείκτης υπολογίζεται σύμφωνα με τον ορισμό που χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/bcs_cu_in_services_en_0.pdf.

⁴ Τα στοιχεία για τον Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας στις υπηρεσίες άρχισαν να συλλέγονται από τον Ιανουάριο 2010.

Η πτωτική τάση στο ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας στον υποτομέα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών συνεχίστηκε και τον Απρίλιο. Το ποσοστό του συγκεκριμένου υποτομέα έχει συγκλίνει σε αυτό του συνολικού τομέα των υπηρεσιών, αν και διαχρονικά κυμαινόταν σε υψηλότερα επίπεδα. Η αποκατάσταση της χρήσης παραγωγικής ικανότητας στον υποτομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων συνεχίστηκε και τον Απρίλιο. Ωστόσο, το ποσοστό του εν λόγω υποτομέα παραμένει χαμηλότερο από αυτό του τομέα των υπηρεσιών συνολικά, αντίθετα με τα όσα επικρατούσαν τα έτη πριν την πανδημία. Στον υποτομέα των άλλων υπηρεσιών, το ποσοστό χρήσης παραγωγικής ικανότητας ενισχύθηκε ελαφρώς τον Απρίλιο, φτάνοντας την επίδοση του συνολικού τομέα.

Διάγραμμα 10: Κυλιόμενος Μέσος Όρος του Δείκτη Χρήσης Παραγωγικής Ικανότητας (%), Υπηρεσίες (Υποτομείς και Σύνολο)

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση¹

Μήνας	2022										2023			
	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)²	97,9	100,1	99,7	101,1	96,7	100,9	101,7	101,2	104,7	105,6	107,5	107,7	104,9	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΟΕ)²	42,6	37,7	35,9	36,7	30,6	32,2	32,0	32,5	38,8	38,6	34,0	23,6	31,2	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	5	13	13	16	1	10	16	12	22	22	27	27	21	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	9	12	4	9	4	4	7	18	27	33	37	41	45	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	17	13	21	14	-4	13	13	9	3	19	33	25	25	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-10	14	14	25	4	14	27	11	35	13	12	15	-6	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	0	1	9	0	-8	-4	-13	-4	0	2	1	-3	12	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-2	8	3	-1	0	1	5	1	7	7	11	12	11	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	29	31	36	34	38	41	44	41	47	41	45	40	42	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	45	36	32	36	29	29	28	29	43	42	35	20	35	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-11	-10	-11	-12	-12	-10	-6	-8	-5	1	-2	-3	-1	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ⁴	-20	-24	-29	-25	-29	-22	-22	-25	-16	-10	-12	-12	-1	
Τρέχοντα αποθέματα ⁴	-2	-13	-15	-13	-19	-15	-15	-17	-8	-12	-8	-7	-9	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-15	-18	-20	-24	-26	-22	-12	-15	-7	1	-1	-3	-11	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-24	-17	-19	-28	-27	-27	-18	-23	-16	-9	-8	-8	-11	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	0	1	-1	-3	3	-1	2	3	0	1	2	2	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	73	76	72	71	67	64	64	63	57	51	58	57	57	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	81	74	65	55	61	57	61	65	59	54	56	68	66	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-23	-18	-18	-18	-20	-16	-22	-15	-11	-15	-14	-17	-13	
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-28	-23	-15	-15	-15	-16	-16	-7	-15	-5	-13	-6	5	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ⁴	-43	-38	-34	-34	-35	-28	-43	-31	-23	-32	-27	-32	-25	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-2	1	-2	-1	-4	-3	-1	1	0	3	-2	-3	-1	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	87	86	88	85	86	90	86	84	80	80	85	77	74	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	58	54	55	57	50	45	56	58	51	58	51	50	44	
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ³	-9	-10	-13	-7	-7	-4	-6	-10	-8	-5	-5	-1	-3	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-13	-16	-16	-10	-12	-18	-17	-15	-17	-10	0	-2	-3	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ⁴	-36	-46	-38	-38	-36	-33	-30	-44	-36	-28	-30	-29	-28	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-46	-31	-39	-37	-38	-48	-59	-44	-35	-14	-20	-24	-36	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ⁴	-23	-25	-17	-17	-16	-29	-28	-30	-24	-20	-22	-26	-18	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-14	-10	-17	-1	-2	-8	-18	-15	-13	-9	-6	-1	1	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	1	2	1	1	0	1	0	0	0	1	2	1	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	67	73	68	66	62	59	55	51	37	36	34	24	28	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{5,6}	74	77	73	76	77	73	75	78	75	74	70	61	61	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Καταναλωτικό Κλίμα – Δείκτης ³	-33	-35	-35	-35	-36	-28	-33	-30	-28	-21	-18	-18	-25	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ⁴	-23	-25	-29	-27	-27	-22	-27	-24	-24	-20	-16	-18	-18	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-23	-27	-28	-25	-23	-21	-21	-22	-12	-6	-4	-5	-10	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-55	-54	-62	-61	-62	-47	-55	-51	-52	-48	-38	-33	-42	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-51	-55	-52	-51	-51	-38	-43	-41	-40	-27	-18	-13	-31	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	72	76	82	76	83	74	82	83	85	88	84	82	84	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	56	57	45	44	32	31	35	33	25	12	14	11	20	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες	35	37	32	36	31	28	27	27	22	19	17	11	16	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-55	-57	-57	-57	-51	-54	-57	-54	-56	-54	-48	-50	-46	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-35	-34	-31	-38	-43	-29	-39	-34	-36	-32	-36	-36	-42	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-26	-23	-32	-25	-28	-25	-32	-31	-26	-19	-21	-17	-20	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-41	-46	-46	-44	-47	-42	-50	-48	-36	-32	-35	-31	-32	
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	14	12	12	12	14	11	8	11	12	15	15	20	16	
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{5,6}	6	9	16	13	1	15	11	9	1	5	5	-4	-7	

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα ως προς εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ³ Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/bcs_user_guide.pdf. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁵ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁶ Διαφορά του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης / του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ιστοσελίδα: <https://www.ucy.ac.cy/erc/el/>

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Βασιλική Μποζάνη (bozani.vasiliki@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

* Μαριάννα Χαραλάμπους (charalambous.a.marianna@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.